

A. Ü. Tıp Fakültesi Parazitoloji Enstitüsü

**SON SENELERDE ARTAN TRICHOSTRONGYLOSE VAK'ALARI
VE DITHIAZANINE İLE TEDAVİ DENEYLERİ**

Dr. Fahamet Yalçinkaya*

Umumiyetle geviş getiren hayvanların ince barsaklarında parazitlenen *Trichostrongylus* cinsine bağlı helminthe türleri, insanda nadiren bulunur.

Memleketimizde, insanlarda *Trichostrongylose* bulunduğu da-ir neşriyat yenidir ^{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9}. 1955 yılında Mimioglu'nun Ankara'da, Mimioglu ve Akyol'un ² Hatay'da muayene ettikleri 307 insan gaitasının 4 ünde (% 1,3), *Trichostrongylus* spp. yumurtaları tesbit etmeleri ile yurdumuzda ilk neşriyat yapılmış oldu. Daha sonra Unat ⁵, İstanbulda yapmış olduğu 2000 gaita muayenesinin birinde, Hatay'lı bir çocukta (% 0,05) *Trichostrongylus* spp, yumurtalarına tesadüf etmiştir. Aynı yazar ve arkadaşları ⁶ yatılı bir okulda, Helmintholojik bakımdan taze gaitalarını incelediği 211 kişinin ikisinde (% 0,9) *Trichostrongylus* spp. yumurtaları görmüş-tür. Ulukan'da ⁴ Sinoplu bir kadın hastayı, Türkiye'de insanda gö-rülen ilk *Trichostrongylose* vak'ası olarak neşretmiştir. Merdivenci ve Vural ^{2,9} Antalya'da kopro parazitolojik bir tetkik yaptıkları 1506 ilkokul öğrencisinin 7 sinde (% 0,46) ve İçel sahil bölgesinde 1487 ilkokul öğrencisinin ikisinde *Trichostrongylus* spp. yumurta ve larvalarını tesbit etmişlerdir.

Yukarıda bildirdiklerimizin haricinde, Güralp ve Yalçinkaya ¹ 2348 kişinin gaita muayenesi içinde, iki *Trichostrongylose* vak'asına (% 0,085) rastlamış ve neşretmişlerdir.

1959 senesine kadar, memleketimizde *Trichostrongylus* cinsine bağlı parazitlerin prevalansı bu durumda iken son iki sene zarfında *Trichostrongylose* vak'alarının bir artış gösterdiğini müşahade ettik. 1959-1960 senelerinde 16 *Trichostrongylose* vak'asına daha tesadüf edişimiz dikkatimizin yine bu konu üzerine çevrilmesine sebep oldu. Bu 16 *Trichostrongylose* vak'asının 11 i kadın ve 5 i erkektir. Daha

* A. Ü. Tıp Fakültesi Parazitoloji Enstitüsü uzman asistanı,

önce Güralp ile¹ neşrettiğimiz vak'alarda Kızılcahamam'lı 2 kadına ait bulunuyordu. Son 2 sene içinde rastladığımız Trichostrongylosc'lu hastalar, Sinop, Kastamonu, Çankırı, Adana, Konya, Ankara ve Maraş'lı olup biri de İran'lıdır.

Hastalığın tedavisinde yapılan araştırmalar henüz tatmin edici neticeler vermemektedir.

Neşrettiğimiz 2 Kızılcahamam'lı hastada¹ umumiyetle tavsiye edilen Piperazine hexahydrate, Piperazine adipate, Tetrachlorethylene, Carbon tetrachlorure gibi ilâçları denemiş fakat muvaffak bir netice alamamıştık. Bu defa, son senelerde Nematod'lara karşı tavsiye edilen Dithiazanine'i bu Nematod hastalığında da tecrübe etmeyi düşündük. Ancak 5 hastamıza Multipar * tatbik ve neticelerini kontrol etmek imkânını bulduk.

MATERYAL VE METOD

Vak'a I.— 18 Yaşında Ankaralı H. C. Hastaya 5 gün müddetle günde 3 defada 600 mgr. (6 draje Multipar) Dithiazanine verdik. Tedavinin birtiminden 1 ve 2 hafta sonra yapılan kontrollerde Trichostrongylus spp. yumurtalarına tekrar ve aynı miktarda rastlandı. Bunun üzerine ikinci bir kür Multipar'ı aynı doz ve şekilde tatbik ettik. 6 ay müddetle müteaddit defalar yapılan kontrollerde yumurtalara tesadüf edemedik. Ve bunu, tedavisi muvaffak bir vak'a olarak kabul ettik.

Vak'a II.— 56 Yaşında Kastamonu'lu H. K. Aynı ilâcı yukarıdaki şekil ve dozda ve 2 kür olarak kullandığımız halde iki ay müddetle yapılan kontrollerimizde parazitin yumurtalarını aynı miktarda gördük.

Vak'a III.— 9 Yaşında Ilgaz'lı F. Ö. İlâç yukarıda bildirilen doz ve müddetle kullanılmış fakat bir ve iki hafta sonraki kontrollerde gaita yumurta bakımından müspet bulunmuştur.

Vak'a IV.— 37 Yaşında Ankaralı N. S. Aynı tarzda kullanılan bir kür Multipar ile müspet netice alınamamış ve iki ay müddetle yapılan kontrollerde gaita yumurta bakımından müspet bulunmuştur.

Vak'a V.— 27 Yaşında İran'lı İ. Y. Aynı dozda kullanılan bir kür Multipar ile şifa temin edilememiş ve 20 gün sonraki kontrol muayenesinde parazitin yumurtalarına rastlanmıştır.

* Mustafa Nevzat Pısak lâboratuvarı. İstanbul.

SONUÇ

Memleketimizde, insanlardaki mevcudiyeti yakın bir tarihte bildirilen Trichostrongylose vak'alarının son 2 sene zarfında artmış olduğunu müşahade ettik. Şimdiye kadar tatmin edici bir tedavi bildirilmemiş olan bu hastalıkta son senelerde Nematoda sınıfı parazitlerine karşı tavsiye edilen Dithiazanine'i kullanmayı denedik. 5 vak'a-nın ancak birinden müspet netice alabildik. Fakat bu tek vak'a bize Trichostrongylose'lu hastalarda bir defa da Dithiazanine denenme-sinin düşüñülebileceği fikrini verdi.

ÖZET

1959—1960 Senelerinde 16 Trichostrongylose vak'asına rastladık. Bunlardan 11 i kadın 5 i erkektir. Son senelerde Nematoda sınıfı pa-razitlerine tavsiye edilen Dithiazanine'i 5 Trichostrongylose'lu has-tamızda denedik. İlâç 5 gün müddetle, günde 3 defada 600 mgr. ola-rak kullanıldı. Bir hastamızda müspet netice alındı. Fakat diğer 4 hastanın gaitasında parazitin yumurtalarında azalma müşahade edilmedi.

RESUME

En 1959 et en 1960, nous avons constaté seize cas de Trichost-rongylose. Onze d'entre eux sont femmes et les cinq autres sont hom-mes. Pendant les dernières années nous avons essayé la Dithiazanine qui a été recommandée contre les Nematodes, sur cinq malades atte-ints de Trichostrongylose. Ce médicament a été donné aux malades à la dose 600 mgr. par jour, à trois repsises, pendant cinq jours. Nous avons obtenu un bon résultat sur un seul malade. Mais ce médica-ment s'est montré inefficace sur les quatre autres.

LİTERATÜR

- 1 — GÜRALP, N. ve F. YALÇINKAYA: Ankara'da rastladığımız iki Trichostrongylose vak'ası ve bu husustaki tedavi deneyleri. Ank. Tıp Fak. Mec. 1-2, 1959.
- 2 — MERDİVENÇİ, A. ve S. VURAL: Antalya sahil bölgesinde koproparazitolojik araştırmalar. İst. Tıp Fak. Mec. 3, 1960.
- 3 — MİMOĞLU, M. ve M. AKYOL: Hatay Vilâyetinde Ancylostomiasis üzerinde araştırmalar. Vet. Fak. Der. II, 1, 1955.
- 4 — ULUKAN, Y: Türkiye'de insanda görülen ilk Trichostrongylose vak'ası. Askeri Vet. Der. 207, 1959.
- 5 — UNAT, E. K: Toprak, Dışkı ve İnsan. İst. Tıp Fak. Mec. 3-4, 358, 1956.
- 6 — UNAT E. K. ve arkadaşları: Bir yatılı okulda tesbit edilen Strongyloidiasis vak'aları. Mikrobiyoloji dergisi. X, 1-2, 1957.
- 7 — UNAT E. K: Türkiye'de insanlarda Helminthe infeksiyonlarının bu günkü durumu. Türk Tıp Cem. Mec. 4, 1958.
- 8 — UNAT E. K. ve A. MERDİVENÇİ: Türkiye'nin son yüz senelik tıbbi parazitolojik bir bibliyografyası. İstan-bul. 1959.
- 9 — VURAL, S. ve A. MERDİVENÇİ: İcel sahil bölgesinde koproepidemiolojik araştırmalar. İst. Tıp Fak. Mec. 1-2, 1960.

